

УДК 336.74:658.11

ОХРИМОВИЧ Т.С., ГУТКО Л.Н.*Білоцерківський національний аграрний університет***ГРОШОВІ ПОТОКИ ПІДПРИЄМСТВА:
ЇХ ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ**

Процеси, що відбуваються в економіці в останні десятиліття, наочно доводять, що економічна і соціальна стабільність суспільства залежить від фінансової стійкості підприємств. Одним з найважливіших ознак фінансової стійкості є здатність підприємства генерувати грошові потоки. Наявність грошей у підприємства визначає можливість його виживання і напрями подальшого розвитку. Будь-яке підприємство в процесі своєї діяльності відчуває потребу в фінансових ресурсах, необхідних для здійснення взаємовідносин з іншими юридичними і фізичними особами. Безперервний кругообіг грошових потоків у відтворювальному процесі означає виконання зобов'язань перед бюджетом, партнерами, відсутність прострочених боргів перед підприємством і у самого підприємства, нормальну платоспроможність, необхідну фінансову стійкість, кредитоспроможність і рентабельність. У статті розглянуто сутність і особливості грошових потоків. Наведена класифікація і джерела формування грошових потоків. За даними сільськогосподарського підприємства «Слобода» проведений аналіз формування його грошових потоків, встановлено ступінь їх достатності й ефективності для забезпечення збалансованості та синхронізації грошових потоків, наведено висновки щодо підвищення ефективності грошових потоків.

Ключові слова: грошові потоки, вхідні грошові потоки, вихідні грошові потоки, аналіз грошових потоків, ефективність, рентабельність, ліквідність, сільськогосподарське підприємство.

doi: 10.33245/2310-9262-2018-143-2-86-93

Постановка проблеми. Функціонування підприємства – складний динамічний процес, що є результатом безперервного циклічного руху грошових коштів [1]. Однією із проблем, які виникають перед підприємствами в сучасних умовах, є відновлення і збереження динаміки циклів інвестиційної, операційної та фінансової діяльності, що є запорукою необхідної ліквідної позиції підприємства і реалізації його попиту на кошти [3].

Вирішення цієї проблеми неможливе без глибоких досліджень економічних механізмів, що визначають грошові потоки кожного окремого суб'єкта господарювання [6]. Необхідність в контролі та економічному аналізі грошових потоків на підприємствах обумовлена існуванням практичних потреб фінансового управління, що стоять на рівні проблеми виживання окремих підприємств, галузей і виходу із кризового стану економічної системи в цілому [2, 8, 9]. Тому тема є актуальною і потребує подальших наукових досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням аналізу грошових потоків підприємства присвячено праці таких зарубіжних учених як Л. А. Бернстайн, Е. А. Хелфферт, К. Уолш, В.В. Ковальов, Г. В. Савицька, певний внесок у дослідження проблеми належить і вітчизняним науковцям, серед яких: І. О. Бланк, М. Г. Чумаченко, С. В. Мних, І. М. Парасій-Вергуненко, С.І. Шкарабан, Р. В. Федорович, В. М. Серединська, І. Д. Лазаришина та багатьом іншим [3, 5, 10].

Метою дослідження було провести всебічний аналіз формування грошових потоків підприємства, оцінити ступінь достатності та ефективності для забезпечення їх збалансованості та синхронізації. Для реалізації поставленої мети висувуються завдання:

- з'ясувати значення грошових потоків в діяльності суб'єктів господарювання;
- провести аналіз формування грошових потоків конкретного підприємства;
- здійснити оцінку складу, динаміки та ефективності управління грошовими потоками підприємства.

Методологію дослідження складають загальнонаукові методи пізнання та спеціальні, зокрема, економіко-статистичні методи (порівняння, групування, табличний, графічний, стандартизації показників досліджуваних явищ), економіко-логічні прийоми (елімінування, вертикального, горизонтального, коефіцієнтного аналізу), які забезпечили розв'язання поставлених завдань з обраного напрямку дослідження.

Основні результати дослідження. Грошовий потік означає фактичну величину розподілених у просторі і часі надходжень і виплат грошових коштів, що формуються в процесі діяльності господарюючих систем, сферу яких становлять господарсько-виробничі, організаційно-господарські та внутрішньогосподарські відносини.

З метою забезпечення ефективного цілеспрямованого управління грошовими потоками вони потребують визначеної класифікації (рис. 1.) [4, 11].

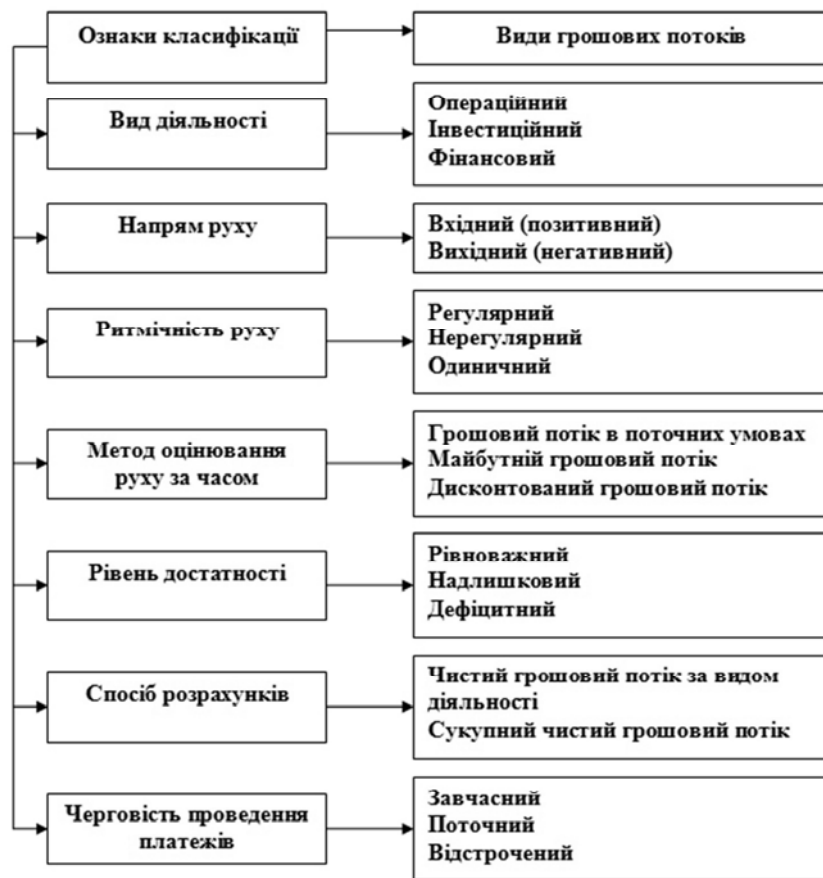

Рис. 1. Класифікація грошових потоків підприємства [4, 11].

Рух грошових коштів кожного суб'єкта господарювання пов'язаний з наступними фактами підприємницької діяльності:

- забезпечення процесу підприємницької діяльності (закупівля товарів, сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, виплата заробітної плати);
- реалізація товарів, продукції, робіт, послуг, тобто відшкодування витрат і формування доходів;
- сплата податків, обов'язкових відрахувань і зборів;
- отримання і погашення кредитів та сплата відсотків.

Грошові потоки підприємства можуть набувати як готівкової, так і безготівкової форми.

Визначення грошових потоків підприємства може здійснюватися прямим і непрямим методами.

За прямого методу визначаються валові позитивні і негативні грошові потоки за кожним джерелом надходження і напрямом використання грошових коштів за видами діяльності (рис. 2.) [5].

Об'єктом дослідження є процес формування грошових потоків та управління ними в рамках виробничо-господарської діяльності ПСП «Слобода», яке створене з метою задоволення суспільних та особистих потреб, шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідницької, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому статутом та іншим чинним законодавством, для отримання на цій основі максимального прибутку.

Основними видами діяльності підприємства є:

- вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння - олійних культур;
- розведення великої рогатої худоби молочних порід;
- розведення свиней;
- виробництво цукру;
- розведення інших тварин;
- допоміжна діяльність у рослинництві.

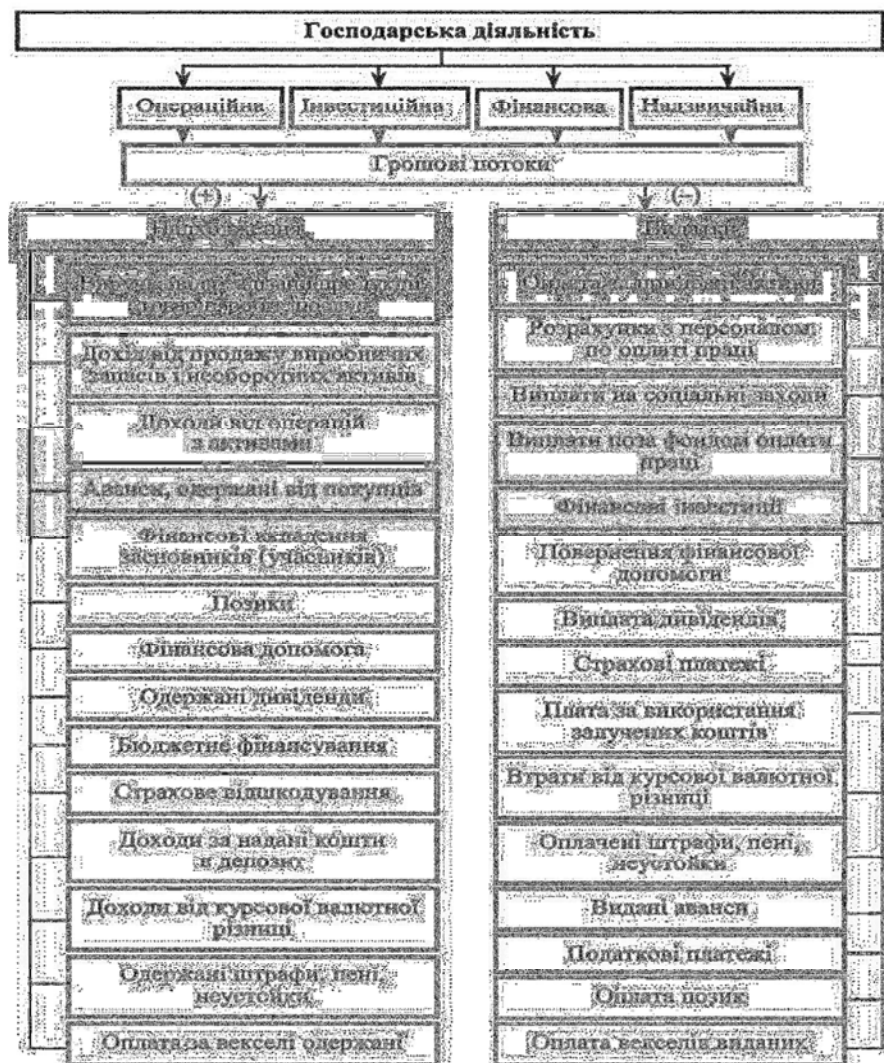

Рис. 2. Джерела грошових потоків [5, 14].

Результати аналізу вхідних і вихідних грошових потоків приватного сільськогосподарського підприємства «Слобода» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків ПСП «Слобода», 2015-2017 рр.

Показник	2015 р.		2016 р.		2017 р.		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
	сума	%	сума	%	сума	%	2016 до 2015	2017 до 2016	2016 до 2015	2017 до 2016
Операційна діяльність										
Вхідний грошовий потік	26050	100	32256	100	36408	100	6206	4152	123,8	112,9
Вихідний грошовий потік	22999	87,8	29180	97,1	33119	82,2	6181	3939	126,9	113,5
Чистий грошовий потік	3089	X	4269	X	4380	X	1180	111	138,2	102,6
Інвестиційна діяльність										
Вхідний грошовий потік										
Вихідний грошовий потік	3186	12,2	887	2,9	7166	17,8	-2299	6279	27,8	807,9
Чистий грошовий потік	-3186	X	-887	X	-7166	X	2299	-6279	-27,8	-807,9
Валовий грошовий потік										
Сума всіх вхідних грошових потоків	26050	100	32256	100	36408	100	6206	4152	123,8	112,9
Сума всіх вихідних потоків	26185	100	30067	100	40285	100	3882	10218	114,8	133,9
Сума всіх грошових потоків	-135	X	2189	X	-3877	X	2324	-6066	-1621,5	-177,1

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПСП «Слобода».

Проаналізувавши вхідні та вихідні грошові потоки ПСП «Слобода» за 2015–2017 рр. можна сказати, що вхідні грошові потоки в 2017 році зросли на 10358 тис. грн порівняно з 2015 р. і становили 36408 тис. грн. Вихідні грошові потоки в 2017 році порівняно із 2015 роком зросли на 14100 тис. грн і становили 40285 тис. грн, тобто дефіцит становив 3877 тис. грн.

Докладніше структуру вхідних та вихідних грошових потоків зображено на рисунках 3 і 4.

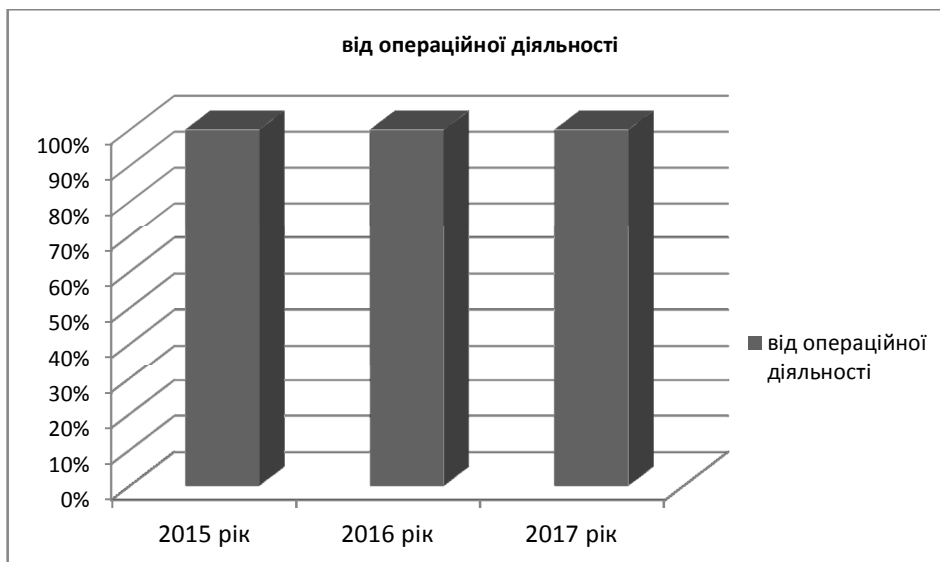

Рис. 3. Структура вхідних грошових потоків ПСП «Слобода», 2015-2017 рр.

Із цього рисунка можемо спостерігати що вхідні потоки даного підприємства на 100 % складаються виключно грошовими коштами від операційної діяльності.

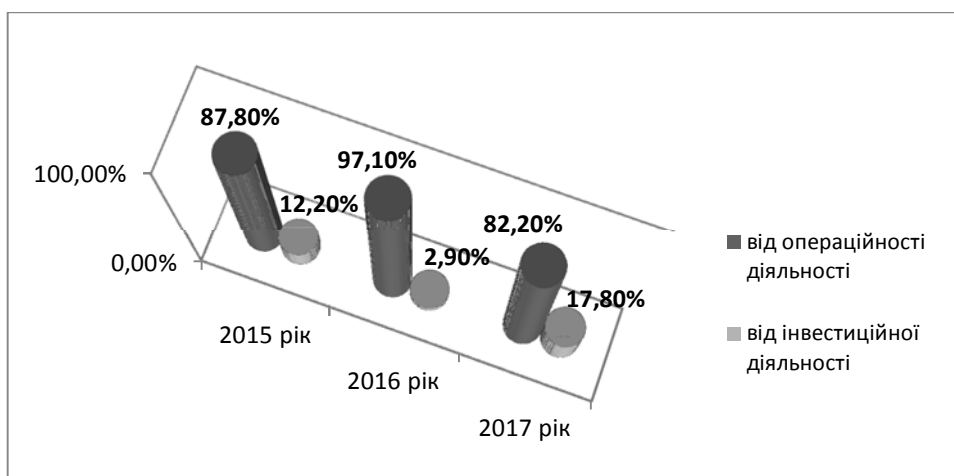

Рис. 4. Структура вихідних грошових потоків ПСП «Слобода», 2015-2017 рр.

Розглянувши структуру вихідних грошових потоків ПСП «Слобода» за 2015–2017 рр., можемо сказати що основну частку займають грошові потоки від операційної діяльності (80–90 %), від інвестиційної діяльності – 10–20 %.

Динаміку вхідних та вихідних грошових потоків на ПСП «Слобода» за аналізований період відображає рисунок 5.

У 2015 році вхідні і вихідні грошові потоки практично однакові за розміром. У 2016 році спостерігаємо збільшення вхідних грошових потоків на підприємстві над вихідними, що однозначно є позитивним явищем. Проте в 2017 році спостерігається перевищення вихідних грошових потоків над вхідними.

Показники ліквідності чистого грошового потоку ПСП «Слобода» за 2015–2017 рр. наведено в таблиці 2.

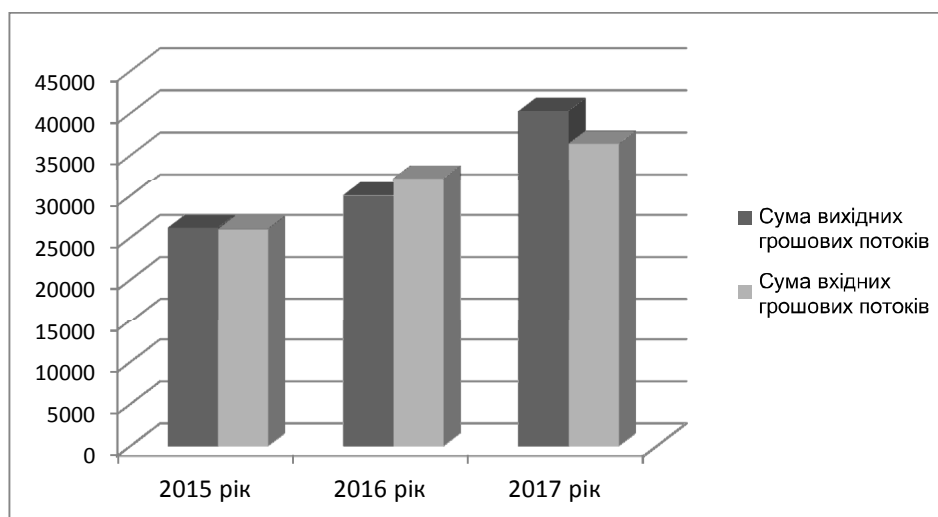

Рис. 5. Динаміка вхідних та вихідних грошових потоків ПСП «Слобода».

Таблиця 2 – Показники ліквідності чистого грошового потоку ПСП «Слобода», 2015-2017 рр.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2017 р. до 2015 р. (+,-)
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	0,98	1,07	0,90	-0,09
Коефіцієнт відношення грошових надходжень до чистого грошового потоку	-44,81	14,73	-9,39	35,81
Коефіцієнт інкасації дебіторської заборгованості	25,66	40,54	45,56	19,90
Коефіцієнт покриття кредиторської заборгованості надходженням грошей	33,26	29,37	19,57	-13,69
Коефіцієнт поповнення грошових коштів	108,99	8,91	43,60	-65,39
Коефіцієнт обертання оборотних активів на основі грошових надходжень	3,49	3,92	4,68	1,19

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПСП «Слобода».

Значення коефіцієнта ліквідності грошового потоку в 2015 та 2017 рр. нижче одиниці, це свідчить, що підприємство не здатне покривати витрати грошових коштів позитивним грошовим потоком.

Досить важливе значення для аналізу має оцінка ефективності грошових потоків, метою якої є визначення результативності їх формування та використання, а також виявлення впливу на фінансовий стан і забезпечення сталого економічного зростання підприємства. Ефективне формування грошових потоків означає таке співвідношення між надходженнями і витрачаннями грошових коштів, яке формує вхідний чистий грошовий потік та забезпечує отримання чистого прибутку [14, 15,13].

Результати аналізу коефіцієнтів рентабельності грошових потоків ПСП «Слобода» за 2015-2017 рр. наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 – Коефіцієнти рентабельності грошових потоків ПСП «Слобода», 2015-2017 рр.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2017 р. до 2015 р. (+,-)
Коефіцієнт рентабельності позитивного грошового потоку	0,06	0,05	0,07	0,01
Коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку	0,07	0,05	0,08	0,01
Коефіцієнт рентабельності середнього залишку грошових коштів	4,32	6,11	0,62	-3,7
Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від операційної діяльності	1,13	1,11	1,09	-0,04

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПСП «Слобода».

Із даної таблиці бачимо, що коефіцієнт рентабельності позитивного грошового потоку має тенденцію до зростання, і в 2017 році становив 0,07, що на 0,01 більше ніж в 2015 році. Коефі-

цієнт рентабельності чистого грошового потоку зріс на 0,01 в 2017 році порівняно із 2015 роком і становить 0,08.

Показники ефективності та достатності грошових потоків ПСП «Слобода» за 2015-2017 рр. наведено в таблиці 4.

Таблиця 4 – Показники ефективності та достатності грошових потоків ПСП «Слобода», 2015-2017 рр.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2017 р. до 2015 р. (+,-)
Коефіцієнт притоку грошових коштів	-0,004	0,10	-0,08	-0,076
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	-0,004	0,11	-0,07	-0,066
Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості чистим грошовим потоком	-0,10	4,25	-3,48	-3,38
Коефіцієнт забезпечення кредиторської заборгованості чистим грошовим потоком	-0,11	3,08	-1,49	-1,38
Коефіцієнт чистого поповнення грошових коштів	-0,4	0,93	-3,33	-2,93
Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів на основі чистого грошового потоку	-0,01	0,41	-0,36	-0,35
Коефіцієнт якості чистого грошового потоку	-14,95	0,43	-0,82	-15,77
Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку	-0,11	0,71	-3,69	-3,58

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПСП «Слобода».

За визначення показника ефективності грошових потоків позитивною тенденцією буде вважатись його постійне зростання протягом всього періоду. Найвищий рівень цього показника слід відмітити в 2016 р. (0,11). На ПСП «Слобода» не простежується стійка динаміка до зростання коефіцієнта ефективності грошових потоків. Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості чистим грошовим потоком має нестійкий прояв.

Також важливим показником аналізу грошових потоків є визначення коефіцієнта якості грошового потоку, який надає узагальнену характеристику структури джерел формування чистого грошового потоку. Загалом на підприємстві спостерігається низький рівень участі чистого прибутку в формуванні чистого грошового потоку [19, 20].

Рівень достатності грошового потоку свідчить про достатність власних коштів для покриття потреб підприємства [17]. Нормальне значення коефіцієнта достатності чистого грошового потоку має бути на рівні 1. На підприємстві цей показник низький, що свідчить про недостатність власних коштів для покриття своїх потреб, а в 2015 та 2017 роках спостерігаються від'ємні його значення – (-0,11) та (3,69) відповідно.

Висновки. З метою підвищення ефективності управління грошовими потоками ПСП «Слобода» необхідно:

- залучати в практику розрахунок системи показників грошових потоків як вимірників фінансової стійкості та платоспроможності;
- досліджувати галузеві закономірності грошових потоків і враховувати їх у практиці обліку та аналізу підприємства;
- визначати потоки в обліковій, у тому числі оперативній інформації для формування своєчасного і повного інформаційного забезпечення аналізу руху грошових коштів підприємств;
- удосконалити методику аналізу грошових потоків;
- враховувати фактори руху коштів підприємства в умовах невизначеності та ризику.

Для підприємства, яке працює в ринкових умовах, головним є безперервний рух грошових коштів, який може забезпечити функціонування основної діяльності, оплату зобов'язань та здійснення соціального захисту працівників. Аналіз руху грошових потоків дозволяє вивчити їх динаміку, визначити суму перевищення видатків над надходженнями та розробити ряд заходів для забезпечення збалансованості вхідних та вихідних грошових потоків, тобто забезпечити управління ними, що надає можливість підтримувати достатній рівень платоспроможності і фінансової стійкості підприємства [21].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2009. 328 с.
2. Барабаш Н.С., Никонович М.О. Аналіз грошових потоків у системі фінансового менеджменту підприємства. 2010. № 2. Т. 2. С. 164–167.

3. Грилицька А. Математичні моделі оптимізації грошових залишків та аналіз руху грошових коштів Економіст. 2005. № 9. С. 50–53.
4. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 566 с.
5. Поддєрьогін А.М., Невмержицький Я.І. Ефективність управління грошовими потоками підприємства. Фінанси України. 2007. № 11. С. 119–127
6. Біндасова Ю.О. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства. Научно-технический сборник. 2014. № 77. С. 388–394.
7. Шкарабан С.І., Спільник І.В., Шеремета М.Й. Фінансовий аналіз. Тернопіль. ТНЕУ “Економічна думка”. 2009. 252 с.
8. Спільник І. В., Загородна О.М. Економічний аналіз: навч.-метод. комплекс дисципліни. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 432 с.
9. Спільник І.В. Аналіз грошових потоків підприємства за даними фінансової звітності підприємства: значимість, мета, завдання. Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах Євроінтеграції та інноваційного розвитку: зб. наук. праць всеукр. наук.-практ. конф. (30 березня 2017 р., м. Тернопіль). Тернопіль: Крок, 2017. С. 138–140.
10. Загородна О., Серединська В. Оперативне управління грошовими потоками підприємства. Економічний аналіз. 2012. Вип. 10.4. С. 100–104.
11. Доронина А.И. Методы анализа и оптимизации денежных потоков в современных условиях. Молодой ученый. 2016. № 3. С. 491–494.
12. Махонина Е.А., Вокина Е.Б. Управление денежными потоками предприятия. Молодой ученый. 2015. № 11.3. С. 53–55.
13. Ясишена В.В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств. Економічний простір. Вип. 16. 2008.
14. Надточій С.І. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства в аспекті управління ними. Формування ринкових відносин в Україні. № 7. 2006.
15. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник. К.: Знання, 2007.
16. Кучер О.В., Сахно А.А. Система показників, що характеризують рух грошових коштів. Молодий вчений. 2014. № 6 (09).
17. Єпіфанова І.Ю. Вхідні та вихідні грошові потоки підприємства як економічна категорія: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні”. Вінниця, 2013. С. 247–249.
18. Financial statement analysis. CFA Institute. Pearson Custom publishing. Boston, 2008.703 p.
19. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы: учеб. пособ.; пер. с франц. /под ред. проф. Я.В. Соколова. М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. 135 с.
20. Robert Toru Kiyosaki. (2000). Cashflow Quadrant: Rich Dad’s Guide to Financial Freedom.
21. What is Cash Flow. URL: <http://www.investopedia.com/terms/c/cashflow.asp>.

REFERENCES

1. Bazilins'ka, O.Ja. (2009). Finansovyj analiz: teorijatapraktyka: navchal'nyjposibnyk [Financial Analysis: Theory and Practice]. Kyiv, Centruchbovoi' literatury. 328 p.
2. Barabash, N.S., Nykonovych M.O. (2010). Analiz groshovy hpotokiv u systemi finansovogo menedzhmentu pidpryjemstva [Analysis of cash flows in the financial management systems of the enterprise]. Visnyk Hmel'nyc'kogo nacional'nogo universytetu. No 2. vol. 2. pp. 164–167.
3. Grylyc'ka A. (2005). Matematychni modeli optyimizacii' groshovyh zalyshkiv ta analiz ruhu groshovyh koshtiv Ekonomist [Mathematical models for optimizing cash balances and analysis of cash flows. Economist]. No 9. pp. 50–53.
4. Cal-Calko Ju.S. (2008). Finansovyj analiz [Financial analysis] pidruch. K. Centr uchbovoi' literatury. 566 p.
5. Poddjer'ogin A.M., Nevmerzhyck'kyj Ja.I. (2007). Efektyvnist' upravlinnja groshovymy potokamy pidpryjemstva [Efficiency of management of cash flows of the enterprise]. Finansy Ukrainy. [Finance of Ukraine]. No 11. pp. 119–127
6. Bindasova Ju.O. (2014). Teoretychni aspekty formuvannja systemy upravlinnja groshovymy potokamy pidpryjemstva. [Theoretical aspects of the formation of a cash flow management system of the enterprise]. Nauchno-tehnicheskij sbornik. № 77. p. 388-394.
7. Shkaraban S.I., Spil'nyk I.V., Sheremeta M. J. (2009). Finansovyjanaliz [Financial analysis] Ternopil'. TNEU “Ekonomicnadumka”. 252 p.
8. Spil'nyk I.V., Zagorodna O.M. (2012). Ekonomichnyj analiz: navch.-metod. kompleks dyscypliny [Economic analysis: teaching method. discipline complex]. Ternopil'. TNEU. 432 p.
9. Spil'nyk I.V. (2017). Analiz groshovyh potokiv pidpryjemstva za danymy finansovoi' zvitnosti pidpryjemstva: znachymist', meta, zavdannja. Oblikovo-analitychne ta pravove zabezpechennja instytucijnyh sektoriv ekonomikyUkrai'ny v umovah jevointegracii'tainnovacijnogorozvytku [Analysis of cash flows of the enterprise according to the financial statements of the enterprise: significance, purpose, task. Accounting and analytical and legal support of institutional sectors of the Ukrainian economy in terms of European integration and innovation development]. zbirnyk naukovykh prac' vseukr. nauk.-prakt. conf. Ternopil'. Krok.p. 138–140
10. Zagorodna O., Seredins'ka V. (2012). Operativne upravlinnja groshovimi potokamy pidpryjemstva [Operational management by the enterprise cash flows]. Ekonomichnyj analiz. Vol. 10(4), pp. 100–104.
11. Doronina A.I. (2016). Metody analiza i optyimizacii' denezhnyh potokov v sovremennyh uslovijah [Methods of analysis and optimization of cash flows in modern conditions]. Molodoy uchenyj. No 3, pp. 491–494.
12. Mahonina, E.A., Vokina E.B. (2015). Upravlenie denezhnyimi potokami predpriyatija [Enterprise Cash Flow Management]. Molodoy uchenyj. No 11.3, pp. 53–55.
13. Jasyshena V.V. (2008). Teoretychni aspekty analizu groshovyh potokiv pidpryjemstv [Theoretical aspects of the analysis of cash flows of enterprises]. Ekonomichnyj prostir. Vyp. 16.

14. Nadtochij S.I. (2006). Koefficientnyj analiz groshovyh potokiv pidpryjemstva v aspekti upravlinnja nymy. [Coefficient analysis of cash flows of the enterprise in the aspect of their management]. Formuvannjarynkovyhvidnosyn v Ukraini [Formation of market relations in Ukraine]. No 7.
15. Savyc'ka G.V. (2007). Ekonomichnyj analiz dijalnosti pidpryjemstva [Economic analysis of enterprise activity]. Navch. posibnyk. Kyiv, Znannja.
16. Kucher O.V., Sahno A.A. (2014). Systema pokaznykiv, shho harakteryzujut' ruh groshovyh koshtiv [System of indicators characterizing the movement of funds]. Molodyj vchenyj. No 6 (09).
17. Jepifanova L.Ju. (2013) Vhidni ta vyhidni groshovi potoky pidpryjemstva jak ekonomichna kategorija [Inbound and out-bound cash flows of an enterprise as an economic category]. Materials of the II International Scientific and Practical Conference [Modern Trends in the Development of Financial and Innovation-Investment Processes in Ukraine]. Vinnycja. pp. 247–249.
18. Financial statement analysis. CFA Institute. Pearson Custom publishing. Boston, 2008. 703 p.
19. Kolass B. (1997). Upravlenie finansovoj dejatel'nost'ju predpriatija. Problemy, koncepcii i metody. [Financial management of the enterprise. Problems, concepts and methods]. Moscow, Finansy. JuNITI. 135 p.
20. Robert Toru Kiyosaki. (2000). Cashflow Quadrant: Rich Dad's Guide to Financial Freedom.
21. Whatis Cash Flow. Access mode: <http://www.investopedia.com/terms/c/cashflow.asp>.

Денежные потоки предприятия: их оценка и анализ

Охримович Т.С., Гутко Л.Н.

Процессы, происходящие в экономике в последние десятилетия, наглядно доказывают, что экономическая и социальная стабильность общества зависит от финансовой устойчивости предприятий. Одним из важнейших признаков финансовой устойчивости является способность предприятия генерировать денежные потоки. Наличие денег у предприятия определяет возможность его выживания и направления дальнейшего развития. Любое предприятие в процессе своей деятельности испытывает потребность в финансовых ресурсах, необходимых для осуществления взаимоотношений с другими юридическими и физическими лицами. Бесперебойный кругооборот денежных потоков в воспроизводственном процессе означает выполнение обязательств перед бюджетом, партнерами, отсутствие просроченных долгов перед предприятием и у самого предприятия, нормальную платежеспособность, необходимую финансовую устойчивость, кредитоспособность и рентабельность. Движение денежных средств предприятия является непрерывный процесс. Для каждого направления использования денежных фондов должен быть соответствующий источник. В широком смысле активы предприятия представляют собой чистое использование денежных средств, а пассивы и собственный капитал – чистые источники. В статье рассмотрены сущность и особенности денежных потоков. Приведенная классификация и источники поступления денежных потоков. На примере сельскохозяйственного предприятия «Слобода» проведена оценка эффективности денежных потоков. Приведенные выводы по повышению эффективности денежных потоков.

Ключевые слова: денежные средства, входящие денежные потоки, исходящие денежные потоки, анализ денежных потоков, эффективность, рентабельность, ликвидность, сельскохозяйственное предприятие.

Cash flows of enterprises: their assessment and analysis

Okhrymovych T., Gutko L.

The processes taking place in the economy in recent decades clearly demonstrate that the economic and social stability of society depends on the financial stability of enterprises. One of the most important signs of financial stability is the ability of an enterprise to generate cash flows. The presence of money from the enterprise determines the possibility of its survival and directions for further development. Any company in the course of its activities has a need for financial resources necessary for the implementation of relationships with other legal entities and individuals. The uninterrupted circulation of cash flows in the reproduction process means the fulfillment of obligations to the budget, partners, the absence of overdue debts to the enterprise and the enterprise itself, normal solvency, necessary financial stability, creditworthiness and profitability. The cash flow of an enterprise is a continuous process. For each direction of funds use there must be an appropriate source. In a broad sense, the assets of an enterprise represent the net use of cash, and liabilities and equity are net sources.

A research aim was to conduct the all-round analysis of enterprise money forming streams, estimate the degree of sufficientness and efficiency for providing of their balanced and synchronization. For realization of the put aim tasks are pulled out: to find out the value of money streams in activity of manage subjects; to conduct the analysis of certain enterprise money forming streams; to carry out the estimation of composition, dynamics and efficiency of enterprise money streams management.

Research methodology is folded by the scientific methods of cognition and special, in particular, economic and statistical methods (comparison, grouping, tabular, graphic, standardizations of investigated phenomena indexes), economic and logical methods (elimination, vertical, horizontal, coefficient analysis) which provided the solution of the tasks in the chosen research direction.

The article discusses the nature and characteristics of cash flows. The above classification and sources of cash flow. On the example of agricultural enterprise "Sloboda" was estimated efficiency of cash flow.

The main activities of the enterprise are: the cultivation of grain crops (except rice), legumes and oilseeds; breeding dairy cattle; breeding pigs; sugar production; breeding other animals; auxiliary activities in crop production. The input streams of this company are 100% solely cash from operating activities. Having considered the structure of the PSP "Sloboda" initial cash flows for 2015-2017, we can say that the main share of cash flows from operating activities (80-90%), from investment activities – 10-20%. Conclusions were made on improving the efficiency of cash flows.

With the aim to increase cash flows of private agricultural enterprise "Sloboda" management efficiency it is necessary: to attract in practice the calculation of money streams indexes system as measuring devices of financial firmness and solvency; to study area conformities of money law streams and take them into account in practice and analysis of enterprise; to determine streams in registration, including operative, and information for timely forming of the extended dataware of enterprises cash flow analysis; to perfect money streams methodology of analysis; to take into account the factors of enterprise money motion in the conditions of vagueness and risk.

Key words: cash, incoming cash flows, cash outflows, cash flow analysis, efficiency, profitability, liquidity, agricultural enterprise.

Надійшло 20.11.2018 р.